

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Efter at der i flere paa hinanden følgende Lagthingsamlinger var blevet forhandlet om en bedre Ordning af Sagers Behandling ved Grandestævne, og efter at der fra samtlige kommunale Forstanderfaber og fra Sysselmændene var indhentet Erklæringer saavel om de Mangler, der findes ved den nuværende Grandestævneordning, som om, hvorledes disse bedst kunne afhjælpes, vedtog Lagthinget i 1878 et Udkast til Lov om Grandestævne paa Færøerne. Af daværende Amtmand Finjen blev der dernæst, efter at han havde undersøgt de forskjellige herhenhørende Forhold en nærmere Under søgelse, paa Grundlag af Lagthingsudkastet udarbejdet et nyt Lovforslag, der indeholdt ikke uvæsentlige Forandringer og Tilføjninger, og som af Justitsministeriet approberedes til Forelæggelse for Lagthinget i 1883. Af dette blev Forslaget behandlet i tvende Samlinger og endelig vedtaget med forskjellige Forandringer, der bevægede Amtet til i 1885 med et Endringsforslag paant at forelægge Thinget det til Overveelse. I den da vedtagne Stikelse er det nu indsendt af Amtet, dog med Henstilling om forskjellige Forandringer.

Det har fra gammel Tid paa Færøerne været Skik og Brug, at der paa aarlige Grandestævne møder, der nu i lang Tid have været afholdte af Sysselmændene paa deres første Omreise i Syzlerne, er blevet oprettet Vedtægter mellem Bygdemændene til Ordning af forskellige Forhold, hvori Beboerne have fælles Interesse. Dette gjælder navnlig om de forskjellige i Forbindelse med Jordfællesskabet staaende Forhold, og med Hensyn til disse har Grandestævneinstitutionen, der uden at støtte sig til bestemte Lovregler har udviklet sig gennem en i Tidernes Løb dannet Sædvane, erholdt Lovgivningens Sanktion, idet der i de nyere Love, som ordne Jordfællesskabet paa Færøerne, indeholdes en Nærhed af Bestemmelser, hvorved saadanne Sager henvises til Behandling og Afgjørelse ved Grandestævne. Efter Loven om Udfikning af Fælleshauger af 4de Marts 1857 skulle saaledes, naar ikke alle Vedkommende ere enige, alle Sager om Udfikning af Fælleshauger forhandles paa Grandestævne, forinden de kunne indbringes for Udfikningskommissionen, og den samme Regel gjælder i Følge § 2 i Loven om Haugevæjenet paa Færøerne af 23de Februar 1866 med Hensyn til Deling af Haugeparter. Ved

sidstnævnte Lov ere derhos de det fælles Jordbrug vedrørende Forhold paa forskjellige Maade satte i Forbindelse med Grandestævne. Saaledes ere f. Ex. Sager angaaende Tyrehold, Hestehold, Gjerder, Gang i Haugen og Hundehold henviste til Afgjørelse paa disse Møder (jfr. §§ 18, 24, 30, 39, 55 og 59), jfr. ogsaa med Hensyn til Spørgsmaal om Faaremærker og Rogræsning §§ 13 og 19, medens andre Bestemmelser i Loven omtale Oprettelsen af forskjellige Overenskomster og Vedtægter, der naturligt henlægges til Grandestævne møderne, jfr. f. Ex. § 5 om Græsningretten for Faar paa Bø eller anden dyrket Jord, § 36 om Gaasehold, § 56 om Gang til Fuglebjerg m. v., § 57 om Gang efter Løsul og Fuglææg, § 67 og 68 om Agtning og § 73 om Njending. Her kunne ogsaa anføres de Overenskomster, der i Følge Jagtloven af 9de Februar 1854 kunne træffes om Skydning i Haugen og om Fuglefangst i Urer og Fuglebjerge m. v., jfr. § 1 og 6.

Efter den gjældende Praxis er det imidlertid ikke blot Sager, der staa i Forbindelse med Jordfællesskabet, der gjøres til Gjenstand for Behandling og Vedtagelse paa Grandestævne, men det Samme gjælder om andre af Bygdens Fællesanliggender, forsaavidt de ikke henhøre under de kommunale Forstanderfaber, saaledes Vedtægter angaaende Benyttelsen af de almindelige Veie i Bygden, om Orden ved Krokast, om Hjemmebyttningen af de Bygden tilfaldende Grindeparter, om Fangst af Hellefugl m. v.

Vigesom der imidlertid ikke i den gjældende Lovgivning gives nogen almindelig Regel for, hvilke Sager der kan være Gjenstand for Vedtagelse paa Grandestævne, saaledes jævnes der ogsaa nærmere Bestemmelser om Sagens formelle Behandling og Afgjørelse, saasom om deres Anmeldelse, og Stemmeretten o. Lign., samt endelig Straffebestemmelser til at værne om Overholdelsen af de oprettede Vedtægter. Det er derfor indlysende og fremgaar ogsaa paa det Klareste af de paa Lagthinget fremkomne Udtalelser og de af de forskellige Myndigheder afgivne Erklæringer, at Grandestævneinstitutionen, naar den skal være til Jit Viemed, i høi Grad trænger til ad Lovgivningsveien at modtage en nærmere Regulering.

En saadan tilfuges ved dette Lovforslag, der er udarbejdet paa Grundlag af det Lagthinget i 1883 af Justitsministeriet forelagte Forslag under tilbørlig Hensyntagen til de